

PERŽVALGA.

Į Žagarę atvyko baudziamoji dragunų ekspedicija. Žmonės labai nusiminę. Daugelis bėga į Ameriką ir Afriką. Judėjimas latvių tarpe vėl ėmė smarkiaus kilti.

— Buvęs duminis J. Kubilius „Vilniaus Žiniuose“ taip aiškino Dumos vertę: „Iš šitos Dumos bent tas paaiškėjo, kad tada tik atstovai galės žmonių teisingus reikalavimus ir norus įvykdyti, kada bus įvesti visuotiniai rinkimai ir kada žmonės savo įduotuosius reikalavimus, eidami išvieno ištikrųjų galės paturėti ne vien tik žodžiais, bet ir darbais. Geruoju pas mus dabar nieko negaunama“. Netik dabar, bet ir niekad nuo valdžios geruoju nieko negausi. Reikia kovot, kad gaut. Liuosybė yra brangus dalykas ir brangiai už ją reikia mokėti.

— Kaip matyt iš žinių pasakutines savaitės revoliucijos banga Maskolijos kyla į augstį, Ypatinai vargas policijai. Žuva kaip musės. Jau ir teip valdžia guodėsi, kad Vaišavoj negal gaut policijantų. Vilniuj gubernatorius garsina, jog reikalauja policijos bernų į Jaroslavlį. Kaip matyt, toliaus valdžia nė su žiburiu negalės atrasti savo apgynėjų.

— Gučkovas, viens iš pažymesniųjų Maskvos liberaių aiškino Amerikos reporteriui, jog caras turįs geras intencijas, tik nesuprantas padėjimo. Tiki, me kaip ir tam, jog gerų intencijų išklotas kelias į pragarą.

— Kunigai Lietuvoj paliove revoliucionierius keikti. Anglijos kuniginis „Laikas“ į padangės kelia revoliucionierius ir pasmerkia caro valdžią. Kaip kur jau ir čia pradeda keiksnot carą, o užtart revoliucionierius. Kaip tie laikai mainosi!

Isz Lietuvos.

Laiškas iš tėvynės Lietuvos.

Gerbemiejei Draugai! Gal jums dabar rodosi, kad geresni laikai Lietuvoje paliko, kad žmonės laimingesni, kad žmonėms kiek geriaus!? O, labai dar daug reikia iki tam, kad būtų šiek-tiek geriau ir žmonės taptų laimingesniais... Pirmą tik žandarai su žemsgiais sauvaliojo, žmones areštavo ir į kalėjimą kišo, o dabar, anot žmonių pasakos, sužibus liuosybės spindulėliui užviešpatavo ant žmonių liuosybės troštančių nugaros kazokų nagaikos ir policijos dar didesnis sauvalėvimas; tapo prikišti žmonėms kalėjimai, daugelis visai nekaltų tapo nuskriausti ir jų gyvenimai sugriauti. Visa viltis buvo žmonių ta valdžios provokatoriška „Valstybės Duma“, kurią su pagelba kazokų nagaikų suvarė; valdžia nors gana gudriai elgdamosi norėjo pasinaudoti senu paprastu būdu žmonių akis apmuilindama, bet nepasisėkė: šaukdama „Dumą“ visus savo tarnų nurodytus neištikimais žmones sukimšo į kalėjimus ir manė, kad viskas bus gerai: išrinkti kokius valdžios pataikunus ir viešpataus kaip viešpatavo. Bet visai kitaip išėjo, negu valdžia tikėjosi. Tie, jau nuo seniai valdžios apgaudinėjami prispaustiėjei-pavergiejei ir nuskriaustiejei žmonės mokėjo išrinkti ir iš pelų keletą grūdų, kuriuos valdžia matydama nešokinėjant pagal jos didelę — išvaikė ir, dabar, visas savo pajiegas statys, kad paremti tą savo valdymo supuvusį ir visokių biaurybių pilną šliejantį į neišlipamą pelkę — kupstą. Kiek tas valdžias stengimasis paremti tą kupstą supuvimo (carų sostą) pagelbės, laikas ir ateitis parodys, o dabar... kęskite žmonės, kad davėtės

suvilioti ir nenudanginote tą kupstą pražutin, kuris jau visis ant šono paverstas paliko.

Malonu dabar būtų Lietuvoje gyventi, kad ne tas suirimas: šiek-tiek liuosybės įgyta; kas svarbiau, prigimtoje kalboje keletu rušių laikraščių ir dienraščių turime, galime skaityti, mokytis: bet štai besvajojant, nežine iš kokio kampo užpludo banda kazokų tarsiruja laukiniu žvėrių ir... ką patikdami nagaikoms kapoja, ką pagriebdami vagia, areštuoja ir gabenasi, o jau nusigabenę savaip pasielgia.

Liudnu skaudu!

Laurukas.

Ukmergė. Birželio 29 d., per šv. Petrą, čia buvo norima įtaisyti žydų mušimas. Apie tai jau buvo kalbama nuopat birželio pradžios. „Tikrieji rusai“ (jų ir Ukmergėje yra) buvo berengią net bombą, tik ji nepavyko sutaisyti: betaisant sprogo. Atsirado ir iš žmonių, kurie laukė žydų mušimo: vieni, kad galėtų pasiplėsti, kiti, kad nereiktų skolų žydams mokėti, tretii—iš neapykantos prieš žydus, buk jie esą krikščionių priešininkai ir trukdą procesijas daryti. Ypač didelę neapykantą turi čia prieš žydus davatkos ir davatkininkai; davatkų gi ir davatkininkų Ukmergėje begalo. Be to, policija, ir kitokie žmonių liuosybės priešininkai įkalbinėjo sodiečiams, kad žydai papirkę Dumą, ir Duma tik žydų reikalus teginanti. Buvo dalijami žmonėms Peterburge spauzdinti atsišaukimai, kuriais buvo raginama žydus mušti ir plėsti. Per šv. Petro atlaidus buvo net pats iš Kau no gubernatorius atvažiavęs. Viskas dėlto praėjo ramiai.

St. B.

Žemaitkiemiu miestelyje (nuo Ukmergės 15 varstų) liepos 7 dieną du nežinomu vyru nušovė valsčiaus raštinniką Pilipenką. Užmušėjai, kaip girdėjusi Pilipenkos žmo-

na, pasakė, kad jos vyrą žudą už išdavimus. Dabar sargybieniai, jieškodami užmušėjų, daug nekaltų žmonių prikanakina. St. B.

Bombų fabrika. Liepos 13 d. Kauno priemiestyje Aleksote policija susekė vietą, kur dirbama bombos. Rasta dvi visai sutaisyti bombi, materijolo 7 bomboms ir šaudomųjų prietaisų. Suimta du žmogų.

Šiaulių mergaičių gimnazija, kuri šįmet pavasarį buvo uždaryta, dabar vėl jau atidaryta.

Padėka. Lenkiškame Vilniaus dienraštyje „Kurjer Litewski“ tokią randame žinią: „Žarėnų valsčius (Telšių apskr.) per sueigą nutarė nusiųsti Peterhofan carui telegramą, kur išreiškiama savo pavaldiniausj jausmai ir padėka už apdovanojimą Valstybės Duma.

Prieš dvi savaiti per vidaus dalykų ministerį ir gubernatorių atėjo telegrama, kad caras teikėsis ant telegramos sava ranka parašyti: „Visiems iš širdies sakau ačiu“.

Mokytojų nutarimas.

Per šv. Oną liepos 13 d. Marijampolėje buvo lietuvių — mokytojų susivaziavimas. Susivaziavusiejei mokytojai maždaug tokį nutarimą padarė:

Dabar caro valdžia teip išleido savo nagas, kaip ligišiol dar nebuvo dariusi. Susivaziavusiejei Marijampolėje mokytojai — lietuviai apsvarstę šių dienų gyvenimą nusprendė pritarti politiškiesiems mokytojų-lietuvių sąjungos reikalavimams ir išrinkti iš savo tarpo tam tikrą žmonių būrelį. To būrelio bus priedermė zadinti žmonės į atvirąją prieš caro valdžią kovą ir kviesti visus kitus draugus-mokytojus prisidėti į tą atvirosios kovos darbą, kuris galutinai sugriautų dabartinę prispaudimo tvarką.

Dėl atstovų atsišaukimo.

Šiomis dienomis Vilniaus spaustuvinkai buvo pakviesti spaustuvių inspektoriaus. Inspektorius spaustuvinkams apskelbė, jog Vilniaus gen.-gubernatorius įsakęs, kad, jei kurioje spaustuvėje busią spauzdinamas Dumos atstovų išleistasai Viborgė atsišaukimas, ar skyrium, ar kuriam laikraščiu, tad toji spaustuvė tuojau busianti valdžios uždaryta, patįs gi spaustuvinkai busią teisman pašaukti. Tie spaustuvinkai, kurie norėtų turėti savo spaustuvėje iš policijos sargybą, turį kreipties su tuo reikalu į gubernatorių. („Liet. Ukin.“).

Iš Suvalkų gubernijos.

Lenkų dienraštis „Gaz. Wileńska“ rašo, kad laikinis Suvalkų gen.-gubernatorius, dėl ištyrimo žemės bruzdėjimų Senapilės pavieta, atkako į Kauną, kur jis su džiaugsmu buvo priimtas apygardės dvarponių. Bendrame pasirodavo jime nuspręsta jokių algos padidinimų n e d u o t, o jeigu darbininkai streikuos, tai atgręst prieš juos represijos priemonės (t. y. pašaukti policiją ir kazokus). Gen.-gubernatorius apvažinėjo keletą dvarų, stengdamasis padaryt įtekme ant valstiečių. Jeigu per tris dienas neužstos visiškai nusiramimas, gen.-gubernatorius žadėjo pildyt visus prisakymus, kurie turi but pildomi vietose, esančiose po karės tiesomis. Tiems kurie tuojaus grįšią prie darbo gen.-gub. prizadėjo 2 rb. ant metų ir kartį kviečių į dovanas (!), bet su ta sanlyga, jeigu prisieks, kad niekad daugiau nebandys teip „biaurios ir nesuomonioskos“ taktikos, kokia esąs streikas. — Areštuota 12 ypatų. Areštai nuolat eina. Prie darbo sugrįžo, vienok šale to vis jaučiama, kas valanda gali atsikartoti judėjimas su didesniu smarkumu.

Toliau telegramas iš Kauno praneša žepos 9 d.: Suvalkų gubernijos Senapilės pavieta žemės darbininkų streikas pasibaigė, apvažinėjus dvarus laikiniam general-gubernatoriui Gutkovskiui, kuris žadėjo prisidėti prie prašalinimo sunkių tarnystės saulygų.

Myris dėl prietarų.

(Iš Prusų Lietuvos.)

Varšaukio kaimo (Warschlauken) šaltyšius Arndt per savo prietarus galą gavo šitokiu būdu. Mat žmogelis tikėjo į visokius burtus ir prietarus, nežūrint nė ant to, kad jis buvo tame kaime „mokyčiausias“ žmogus — ką galima spręsti iš to, jog tiko tai valdžios vietai, kurią užėmė, nors buvo bėgęs, kaip ir kiti kaimynai, vien kaimo mokyklą. Arndt matydamas paliose žiburėlius, vadinamus vaikščiojančioms žvakelėms, pertikrino save, kad tai yra ne kas kitas, kaip likučiai ugnies, iš einančios iš pragaro kaminų, iš po žemės, tuose fabrikuose velniat dirbą iš aukso pinigus, kuriais iškemša žmonių dušias. Jeigu kas išnetyčių užkropia velnius bedirbant tuose fabrikuose, tai tam tenka nemieruoti skarbai ir palieka dideliu ponu — turčium. Įtikėjęs toms pasakoms, žmogelis, jausdamas save narsiu valdininku, prietam apsiginklavęs su kirviu, spatu ir liktarna, nuėjo į pales. Bet vieton velnių bėminkančių auksą, nabagėlis rado taisyą dumblynę, kur ir nuklimpo su visais savo ginklais ir liktarna; tik kepurė likus ant dumblo paviršiaus liudijo, kur tas aukso trokštąs tikintysis karzygis nuklimpęs. Geriausias išžiūrėjęs, žmonės matė dar jo iškeltas rankas, jieškantčias pagalbos, bet nieks negalėjo prieti su pagalba.

Lietuviai-amerikiečiai mylinti tėvynę!

Mēs visi esame apleidę savo tėvynę Lietuvą, vargo spiriami, ar Maskolių valdžios persekiojami. Ne iš išdykumo mēs iš ten išbėgom. Mums vargas ten buvo gyventi. Bet koks vargas, kokios kančios siaučia dabar po mūsų tėvynę, — mēs joku būdu negalime to sau išaiškinti, patįs to nematydami. Iš laikraščių, kuriuos mēs čia skaitome, arba iš laiškų, ką mums atsiunčia mūsų giminės, galime tik šiek-tiek numanyti, kad tokių baisių ir tokio vargo da nebuvo Lietuvoje nuo paskutinio lenkmečio. Bet čia nėra vietos išrokuoti tas baisybes. Prisimėkim tik tą prakeiktą karę (vainą), kurioje tiek žuvo mūsų brolių nė už šį, nė už tą, tik dėl valdžios užgaido. Beto, ta karė padarė tai, kad viskas pradėjo negiliuoti, ukininkams nėra iš ko pinigų padaryti; pramonė apsisotojo per ką miestų arba pabriku darbininkai turi badgalčioti be darbo, o ir dirbanti yra baisiai skriaudžiami... O čia viskas, be ko ir biedniausias žmogus negali apsieiti ne nusipitkęs, baisiai pabrango, nes valdžia ant visko uždėjo didelius mokesčius — akčyzias. Negalėdami ilgiaus tesėti, visoj Maskolijoje sujudo žmonės prieš valdžią, reikalaudami visokių palengvinimų ir darbo ir pabaigti tą nelemtą karę, kuri prarijo jau apie du šimtu tukstančių jaunų vyrų ir su visum 2 milijardu rublių. Kad tuos pinigus but paskyrią reikalams visos Maskolijos žmonių, tai kiekviena gubernija butų gavus po 20 milijonų rublių, o kiekviena pavieta — apie 3 milijonus! Pamišlykit: už tuos pinigus butų galima visus kelius ir miestelius išbrukuot, kiekvienam kaime įsteigti pačtą, mokyklą, kiekvienoje parapijoje kelis prieglaudos namus, ligonbu-

čius, aptiekas, kur neturtėliai uždyką gautų vaistus, ir tt. ir tt. O dabar į to vietą da didesnis vargas atėjo, negu koks pirma buvo!

Nežiūrint ant to, žmonės varguoliai yra labai kantrūs, kentėjo iki paskutiniam galui ir jų kantrybė truko: prasidėjo maištai, sukilimai prieš valdžią... revoliucija. Baisus tai žodis: „revoliucija“, baisus kaip ir „karė“, kuri reikalauja daug aukų daug kraujo praliejimo; visi malonėtume, kad jos nebutų, kad kaip-nors be jos žmonėms palengvėtų, kad iš geros valios nuslinktų jiems nuo krutinės tas valdžios slogutis, kurs neduoda jiems kvėpuoti, plėtotis, lavintis, šviestis. Bet tai negalima. Negalima, nes niekad da istorijoje nebuvo atsitikimo, kad prispaudėjai (despotai) patįs butų atsisakę nuo prispaudimo žmonių, arba, kitaip sakant, jokios liuosybės karaliai ir didžiunai niekad nedavė žmonėms gerumų, o tik patįs žmonės ją sau iškovoję, griaudami ir naikindami netikusią valdžios tvarką. Be revoliucijos neįvyks laisvė ypač Maskolijoje, kur caras, — viršiausia valdžios galva, — teip atsitolinęs nuo žmonių, teip bijo ir istolo neprisileidžia jų (matyt, kad negryna sąžinė, kad jaučiasi lyg katins miltus pridėgęs). Štai ir pradžioje dabartinės atvirosios revoliucijos 22 dieną sausio pereinų metų Peterburgo darbininkai ir jų pačios su kudukiais ant rankų — visi šventadienėms drapanoms pasirėdę ejo su procesija prie savo garbinamojo valdono, — du pravoslaviški kunigai juos vedė, — ejo tikėdamiesi, kad jų caras išklausus ir duos rodą, kad jiems nereiktų bado kentėti. Bet kur tau! Pajutęs tai caras išdulkėjo iš savo namų, pavesdamas savo janarolams pasitikti jo valdinius. Ir jie pasitiko... su kulkomis ir durtuvais... Trys tukstančiai kri-

to tą dieną beginklių žmonių, tarp kurių buvo daugybė mažų vaikų... Juos visus valdžia apskelbė „buntauninkais“, už tai, kad išdrįso eit prie savo caro prašyti malonės...

Nuo tos dienos ir prasidėjo atviras sukilimas prieš valdžią; žmonės, ką pirma tikėjo į carą ir garbino jį ir jo valdžią, dabar apgauti, suvadžioti susiprato ir pažino, kad caro valdžia yra didžiausia jų nelaimė, ir todėl ją reikia išnaikyti. Dabar visos tautos esančios po caro valdžia eina išvien prieš carą ir jo valdžią. Mūsų broliai teip-pat neatsiliko, ir jiems išseko kantrybė. Buvo jau eilė maištų Lietuvos miestuose ir sodžiuose. Buvo keli išsi-
veržimai tikros revoliucijos. Prie to rengiasi dabar, — gal jau paskutinį kartą, — visų tautų revoliucionieriai. Drauge ir mūsų broliai—revoliucionieriai. Reikia jiems ginklų, reikia išleisti kuodaugiausia atsišaukimų — lapelių su išrodymais valdžios nedorybių, kad žmonės visi tai suprastų ir nepadėtų valdžiai, o tik revoliucionieriams; reikia ant galo kad tą-pat aiškintų gyvu žodžiu tam tikri apsišvietę žmonės agitatoriai, važinėdami iš vietos į vietą. Ant to visko reikia daug pinigų. O jų Lietuvoje neperdaug yra. Ponai neduos, nes jiems revoliucijos nereikia, o žmonės visi neturtingi. Todėl mes, amerikiečiai, turime kiek galint šelpti kilančius mūsų brolius — revoliucionierius, turime aukauti kiek iš savo uždarbio revoliucijos reikalams.

Aukaukime prie kiekvienos progos: per piknikus, balius, per visokius susirinkimus! Aukaukime daugiau!

Aprubežiukime savo bereikalingus išleidimus — ne ne jusime subliušimo mūsų kiseniaus!

Jeigu mūsų broliai Lietuvoje lieja savo kraują už laisvę, tai ar-gi mes gailėsime kelių

centų!? Broliai ir Sesers! Mes kitaip jiems padėti negalime, tik pinigais; todėl aukaukim ir aukaukim nenustodami, iki bus iškariauta laisvė mūsų Tėvynei.

Kas-gi nenorės aukauti tam laisvės darbui — revoliucijai? Gal tik tamsus žmogelis, kurs da gal vis garbina carą—budelį. Gal tik pralobėlis—ponas, kuriam norėtusi matyti amžinai surakjitus neturtelius savo brolius geležiniais valdžios pančiais, nes tokius lengviau jam skriausti, siurbti jų kruviną prakaitą. Ans tamsusis žmogelis vertas pasigailėjimo, jis nekaltas, nes nesupranta kas reik. Šits turtingasis, kaipo mokytas žmogus, jei eis prieš revoliuciją, jis tai darys iš piktos valios, ir dėlto tokį drąsiai galime pavadyt išgama, ir jei toks dar kalbėtų apie meilę tėvynės ir laisvės, tai būtų tik šėtoniškas melagius! Tegul tarp mūsų, amerikiečių—lietuvų, tokių neatsiranda! Tegul tokiais išgamoms nepasirodo nė vienas! Tegul mūsų turtingesniejei broliai pasirodo su aukomis, ką ikišiol jie laiko užgniauzę savo rankoje ir dašnairuoja ant savo brolio—darbininko, jei tas paragina aukauti revoliucijos reikalams! Jūs visi karčiamninkai ir kitoki lietuviški biznieriai, kurie gyvenat vien iš vargšo lietuvio, ikišiol buvot kurti ir akli — negirdėjot, nenorėjote girdėt atsišaukimų, kad gelbėtumėt Lietuvą—tėvynę iš nelaisvės, sušelpdami jos sunus—kovotjus pinigėmis aukomis, — ar ir toliau busit tokiais kurtiniais, ar ištikro norėsit užsi-pelnyt išgamos vardą!? Sukruskit hent dabar, kada Rusijos valdžiai artinasi paskutinis galas. Atėjo paskutinė jos gdynė ir ji turi žlugti revoliucijos bangose. Juo greičiau dėlto turime eiti su pašelpa revoliucionieriams. Juo didesnį jie turės iš mūsų paramą, juo geriau jiems seksis re-

voliucijos darbas; juo greičiau bus išnaikinta kraugeriškoji valdžia, juo greičiau pasibaigs kraujo gozimas ir pražydės laisvė ir laimė. Tada bus pasibaigus revoliucija ir nieks nekriūš, kad dėtumėt aukas revoliucijai. Dabar vienok aukaukim visi ir nelaukime tos valandos, kad be mūsų prisidėjimo bus iškovota laisvė mūsų tėvynei! Bėda bus tokiam tautiečiui!

Kas myli tėvynę, tas turi mylėti ir jos laisvę; kas myli laisvę, tas turi už ją kovot! Jei pats negal stot kovon, tai turi kovotojams paduoti pagelbą. Pagelbą, o ne tuščius žodžius! Pagelbą medegišką, o ne pliką sąjausmą, kurs kad ir bus karščiausias — atšals, išnyks iki perlėks per jures—mares!... Į darbą!

— * —

Aukas revoliucijos reikalams galima siųst Centr. Komiteto Revoliucijos Šelpimo kasieriui: T. Dudas 921 S. 2nd str. Philadelphia, Pa., arba lietuviškų laikraščių redakcijoms, katros apsiima. Bet siunčiant reikia pridėti, kad aukos skiriamos revoliucionieriams socialdemokratams (L.S.D.Partijai).

Kiti laikraščiai bus malonūs šį atsišaukimą atkartoti.

Tėvynės Mylėtojas.

Numirėliams kelti reikia pinigų.

Parėjo iš Lietuvos keistas paskalas: dr. Basanavyčius su keletu patrijotų kurių daugiausiai kunigai, užsimanė išgelbėti nuo dzukų dzukus. Mat jie baigią virsti lenkais, todėl tie mielaširdingi pasišventėliai uždėsią dzukų kalboje laikraštį, — nes lietuviškų raštų dzukai sakasi nesuprantą, — ir su pabelba tokio laikraščio užbėgsią kelią dzukų ištautimui.

Kaip ir kiekvienas toksai sumanimas vis eina „tautos labo“ vardan, todėl tauta arba

jos žmonės visuomet yra šaukiami tokius darbus remti, dėt pinigus, nešti viso sumanimo našta ant pečių. Ir dzukų „apdzukinimo“ projektas gvoltu rėkia pinigų. Dr. Basanavyčius ir jo sėbrai rėkia Lietuvoje, kun. Žilinskas—Amerikoje: gelbėkim dzukus, duokit pinigų!...

Kas sukrutino tų patrijotėlių gailestybę ant dzukų? Ar jau dzukai ant tokio kranto prazuties stovi, kad nebegalima ilgiau laukti jų negelbėjus? Kodėl niekas jų negelbejo tiek metų atgal, o kodėl dabar sukruoto, tame Didžiosios Revoliucijos laike? Ar liogiškas bent išaina pats toks gelbėtojų užsimetimas ant dzukų, kurie jokios „dzukystės“ dabar nereikalauja? Jeigu dzukus gelbėt uždėdant jų tarmėj laikraščius, tai kodėl gi nedaryt tokios mylistos ir žemaičiams, ir ežeriuniečiams, ir juodvyžių ainiams ir pagaliaus, kodėl neatgaivyt mūsų kalbos vygę—sanskritą?

Palikdamas progą atsakyt ant viršų privestų klausimų patiems dzukų patronams, aš vieno negaliu apleisti jiems nepasakęs.

Jūs—tuščiadarbiai! Kodėl jūs vaikščiojate po kapinynus ir jieškote ten numirėliuose gyvasties, o kodėl jūs gyvųjų Lietuvos žmonių reikalams nepasišvenčiate? Kodėl jūs gimdote projektą po projekto, o neprisidedate prie išrišimo tos baisios problemos Lietuvoje—revoliucijos kurią pati žmonijos evoliucija atnešė? Dzukai be jūsų mylistos išgyveno amžius; jiems šiandien reikia vinentelio daikto, — tai duonos ir laisvės. Vadinas, to paties, ko ir visos Lietuvos žmonėms. Nereikalauja dzukai — dzukystės, žemaičiai — žemaitystės, ar visi lietuviai—sanskrito. Visi šaukia politišką ir ekonomišką laisvę, visi nori įgauti progą apsišvietimo mokyklose ir pakilti sykiu kul-

toroje. Ar pasieks tą per Basanavyčiaus laikraštį? Aš labai ir labai abejoju. Aš geriau tikin, kad žmonės — visi ir dzukai podraug, — tikrai revoliucijos kelin įstengs išversti šią baisią ir baurią carizmo valdžią, įstengs pakelti save kulturoje ir išsigelbėti nuo to, kas joms išrodo taip jiems pavojingą. Jeigu dzukai ištausta, tai jie ne iš pasileidimo tą daro, ne tyla save naikinami. Jūs prie to verčia dabartinės Lietuvoje sąlygos. O tapias sąlygas ne Basanavyčiaus laikraščini permainingi, bet tik žmonių laisvei išsiplėtojus. Dzukai taip gerai lietuviškai supranta, kaip ir zemaiziai. Bet kad jie neskaityt lietuvių kalba raštų, tai yra tokios priežastys, kurių patrijoteliai nemato, — jie neskaityt raštų jokių. Jie yra tamais ir biedni. Dmokit žemą ir apšvietimą, — nereikia dzukiško laikraščio. Matyt, kad jie ne nereikalauja sau tokio laikraščio, nes Basanavyčiaus atstovas Amerikoje, kun. Zelinskas, sako kad reikę taji laikraštį dzokams už dyką dalyt. (Todel ir šankiasi Amerikos lietuvius aukų).

Nekelkit, vyrneliai, numirėlių iš grabų, ne reikalaukite nuo žmonių tam vajiniam darbui aukų. Turi kam mūsų žmonės šiandien ankas nešti, — tai ant laisvės ankuro.

Vargomalia.

Ir savo priešą nereikia neteisingai apšmeižti.

Pabaiga.

Perskaityt nr. 25 „Vien. L.“ straipsnį „Skotijos lietuviams“, sutinku savo seną pažįstamą iš gyvenimo Mossend'e, K. Kondrotą.

Tai garsus veikėjas, kuris labai didzinodavos socialisto vardu ir gana mokėjo bliuznyti, o per tad nekarta ir teko man aiškinti apie tai iš ambonos. Tas geradėjas privašęs gražin

išvadžiojimų ir paraginęs aukanti revoliucijos reikalams, tarp kitko štai ką pasako: „Čal mislyjat kad aš tik kers-tau, o patis neprisidedu prie tos šventos kovos?! Ne bro-liai, kiek galiu aš ir stengiuosi paremti tą kovą, nes tai mūsų visų pridermė. Leidžiu dra-knojamą mašiniukę ant liote-rijos (numerų) ir visą tą pelną skirsiu revoliucijos reikalams, — nesinaudodamas nė vienu skatikėliu“ ir tt.

Tai geras kovotojas, garsus revoliucijonierius ir doras so-cijalistas, todėl aš K. Kondro-tą šiom kart nebarsiu, bet pagirsiu. Š Ale pirm visko iš drįstu paklausti, to geradėjo, ar sutinka jis su savo išvadžio-jimo ir kaip save pirmiau va-dindavos socialistu, ar prieš-laiko to principo, kad socija-listai nerubavoja, neišnaudoja ir neskaudžia nė vieno?

Ar ne pats geradėjas K. Kondrotai vertė mane iš am-bonos juos barti?

Tuom metu kada aš gyve-nau Mossend'e, tai K. Kon-drotas nemėžiau buvo garsus, kaip šiandien. Jis prisėmė žiedų, laikrodžių ir taip viso-kų prekių nuo zydo, bet pri-reikus apmokėti tai K. Kon-drotas zydu nė gero. Kamgi davei ant šmokesčio?! Zydas landus, įlenda ir pas kunigą ir prašo pagalbėti. Berods, aš to zydui neapmokėjau, bet ne-galėjau pagirti nė tokių gera-dėjų ir iš ambonos pabarian kaip kiekvieną nedorai elgen-tiesi žmogų. Tas pats gera-dėjis, teipgi prisiskolinęs ke-liose maistų sankrovose po ke-lioliką svarų, bet teistis nema-no, o sergok Dieve, pasakyk iš ambonos, kad su kiekvienu reikia teistis, tai visokie „zydu karaliai“ užkims berėkdami, kad kunigas eina su ponais, arba prišėpys pilną „Vienybę Lietuviškių“, kad kunigas su dešroms pradės kupčiant Die-vui ant garbės. O tai vis gar-sus veikėjai!

Todel, nors tokie žmonės dangatytusi save visokiais gra-žiais darbais, nors jie ir da-teip prikliai pasipuoštų per „Vienybes“ arba kur nors ki-tur, o mane apšmeižtų kiek tik įmanydami, tai vienok to ne-paisysiu, bet kiekvieną nedorai elgenties mano priderytė pa-barti ir pamokyti, ar tas viso kiems „zydu karaliams“ arba panašans skyriams geradėjams patiks arba ne.

Kun. J. Čuberkis.

Atsakymas kn. J. Čuberkiui.

Kun. Čuberkis „Laiko“ N. 16 pildamas savo doriskos pa-mokinimos „Zydu Karaliu“, užkabino ir mane, kasžin kam priklības prie mano straipsnio tilpusio „V. L.“ N. 25, p. a. „Skotijos lietuviams“. Sako, kad aš esąs „garsus veikėjas“ ir labai didzinodavosi socija-listo vardu ir gana mokėjęs bliuznyti, per ką ir jam teko nekarta aiškinti tai iš ambonos. Taigi dabar mat jau kun. Č. nepakanka ambonos, tai per laikraštį pradės mokyt nedorė-lius. Tik vargiai jis pats išlai-ko tą dorą... Aš savo straips-nyj nenžgavau nė kunigo, ne tikėjimo, o kn. Č. atsiau-kia, su ironija apie mane, va-dindamas garsiu veikėju kovo-toju ir „doru socialistu“ ir da-gi pagirdamas, kad leidžiu drukuojamą mašiniukę ant lioterijos, nuo ko visą pelną skirsiu revoliucijos reikalams. Čia tai tikras pasityčiojimas jau ne iš mano ypatos, bet iš kovos už laisvę, iš revoliucijos. Ir kam da dangatytis laikraestyje tokiais neaiškiais žodžiais, pagiriantis revoliuciją ir da-gi socialistų principus, kuriuos iš ambonos keiki! Užmeta man, kad aš neprisi-laikau to principo, kad „socia-listai nerubavoja, neišnaudoja ir neskaudžia nė vieno“. Kame aš rubavoju?! Kelis išnaudojav ir nuskandžiau?

Čal, kunige, manai, kad aš ta-mista išnaudojav, kad tamistai negrudžiu savo sunkiai uždirb-tus skatikus! Čal tamistų skaudžiau žodžiu? Tamista patsai užsitraukėi neapykantą ne nuo manęs vieno, ypatingai tuomi, kad bliuznijai ant kan-kintinių — kovotojų už laisvę, sakydamas, kad „jie visi vagys, arkliavedžiai ir tegal kirmyja kalėjimuos“!! (Tuos žodžius gal paliudyt daugelis ypatų).

Kun. Č. sako, „ar ne pats geradėjas K. Kondrotai vertė mane iš ambonos juos barti?“ Aš budamas kunigo vietoj, neklausyčia tų bedievių ir jie mane neprivestų teršti amboną visokiais barniais, — todėl kun. Č. pasiduoda bedievis-kiems prievartaliuojimams?

Bet štai ką kun. Č. toliaus užmeta man. Buk aš prieš-ėmiau žiedų ir šaip visokių prekių nuo zydo ir jam neap-mokėjau... Klebone! nuo kokio zydo emiau tiek daug žiedų laikrodžių ir tt.? Buk toks geras — pasakyk!! Aš turiu liudytojus, kad kaip tik nuo tamistos atsiradimo iki šiandien niekad neėmiau jokių žiedų, laikrodžių ir tt. nuo zydu. Žmonės, kurie mane žino liudija, kad aš neėmiau ir nesilankė joks zydas, o gyventi turėti metai ant vienos vietos. Ir tas zydas, girdi, įlindęs ir pas kunigą ir prašęs pagalbos. Vardan Kristaus, kunige J. Čuberki, reikėjo artymą pa-mylėti ir hėdoj pagalbėti! Teip ir kunigai žmones moki-na! Kur teisybė?! Toliaus pasiteisina: „Berods, aš to zy-dui neapmokėjau“. Kodėl? Reikėjo, kunige, atsivesti, jei bučia buvo kaltu, bučia atly-gings. Nelaimė zydeliai — ne pas geradėją kunigėlį nieko nepesė. Na, o kur ras teisybę dabar? Apgailetina, kad turi zydelis klaidžioti. Matyt, kn. Č. nekendia zydu — abelnai visų, ne tik „zydu karalių“.

Toliaus sako: „Tas pats ge-radėjas prisiskolinęs keliose

maistų sąkrovose po kelioliką svarų, bet teistis nemano". Kaslink sankrovų turiu pasakyti tiek: žmonės seniai Škotijoje gyvenanti šiteip sako: kol nebuvo lietuviškų sankrovų, tai ir žmonės skolos neturėjo, atsiradus joms, mažai terasi, kad katras neturėtų po kelioliką svarų skolos. Todėl ir aš tam neprieštarauju, kad kas ir šmeižtų... Jau ir patys žmonės sau mano, kad perskaudus savasis botagas, daug kreipiasi prie svetimo (atsiteisu su „savuoju“. Turbut toj prasmėj ir rašytojas kalba? Red. prieš rašas).

Tiek aš pasakysiu, kad kunigui skauda širdį pažiūrėjus į L.S.D.P. kuopą ir jos skaityklą, stengiasi visokiais budais užsipuldinėti ant pavienių ypatų, idant pakiltų kuopos narių tarpe nesusipratimas ir — pakriktų, kaip 1904 m. Ant galo patariu kn. J. Č. nesirupinti apie mašinukę, nes jai išėjus per lioteriją, leisiu laikroduką ir revoliucijos reikalams. Todėl jau išnauju pasistenkit žmones grasinti, kad neprisidėtų prie sušelpimo kovos už tėvynės laisvę.

K. Kundrota.

Politiszkos žinios. Maskolijos revoliucija.

Varšavos teroristai parengė skerdynę policijantų. Viena diena buvo užmušta 17 žem-sargių, 4 žandarai, 7 kareiviai ir į 20 sužeista. Pjutė prasidėjo apie 10 val. ryte, nedėlios dieną. Visur buvo ramu, nieks nieko blogo nesitikėjo. Staiga po visą miestą pasklydo trenksmas sprogimo bombų. Trukšmas pasidarė neapsakomas. Pašaukti kareiviai ir kazokai šaudė į minias ir kapojo nagaikomis, nežiūrėdami, kas kaltas, kas nekaltas. Biurokracija persigandus. Tarp žmonių niekur neranda paramos ir

mato, jog dienos jos suskaitytos. Tas pats ką Varšavoj dėjosi kituose Lenkijos miestuose. Lodziuje užmušė vieną žem-sargį, kazoką ir kareivį. Radomiuje metė bombą į policijos namą. Plocko atakavojo policiją — sužeista 20 žmonių. Skerdynė kilus dėl keršto revoliucionierių už suėmimą 140 darbininkų.

Takios pat žinios daėina į policijos departamentą ir iš Maskolijos. Mieste Alotzke ant duoto ženkle tapo nužudyti arba sužeisti visi policijantai. Policija netur galybės kovoti su revoliucionieriais. Kaukazas rankose apsiginklavusių burių visokių plėšikų.

Moskvoje kilo sumišimas politiškų kalinių. Buvo pašaukta kariumenė, kuri šovė į kalinius, užmušė 2 ir sužeidė 10. Ufoj revoliucionieriai su laikė trukį ir atėmė 30,000 rublių valdžios pinigų. Ivanovkoj ukininkai užpuolė ant kalėjimo, kad paliuosuoti politiškus kalinius. Kazokai užmušė 6 ir sužeidė 2 užpuoliku.

Penzos gubernijoje buvo smarkus susirėmimas ukininkų su kazokais. Buryš kazokų apie 30 žmonių buvo nusiųstas iš Penzos į vieną kaimą suimti du agitatoriu. Ukininkai pamatę kszokus ėmė mušt į bažnyčios varpus ir tuojaus 500 ukininkų su šakėmis ir spragilais šoko ant kazokų, kad atimti kalinius. Kazokai išpradžių gynėsi su nagaikomis ir šob-lėms, paskui pasislėpė už muro paleido šuvius į minią, bet ir tas negelbėjo, kazokai turėjo bėgti, taip kaip bėgo Maudzurijoj Renenkamfo ir Miščenko kazokai nuo japonų. Pasakoja, kad ukininkai kovojo su įsiutimu. Popas, kuris tuomkart pasisuko, nešdamas pašelpą sužeistiems, tapo ant smert sumuštas. Dėlei plėšimo trukių ir agrariškų sumišimų geležinkelis tarp Samaros ir Zlatousto tapo atiduotas po karės tiesoms.

Tyrinėjimas dėl pasikėsinimo ant gyvasties caro dėdės Mikalojaus laike manevrų parodė, jog 96 kareiviai vartojo kulkas. Kareiviai Baltmarės pulko šovė į savo aficierius. Teipgi buvo pašautas feldfelis Onegos pulko už izdavystę.

Peterburge sukėlė sensaciją nežmonišką kareivių pasielgimas su mergina Smirnova. Ant Nevos prospekto mergina pamačius jojant kavalergardus išsitarė: „išrodo taip linksmai, lyg kad būtų paėmę Port Arturą“. Publika ėmė tyčiotis iš kareivių. Tada komandierius suareštavojo dvi merginas, nuvarė į kazarmes ir liepė plakti su nagaikomis. Drabužiai buvo sudraskyti į sklypelius. Kunas biauriai sukaptas.

Varšavoje revoliucionieriai užtaisė kilpas general-gubernatoriui. kad išviliet jį iš palociaus, vienas revoliucionierius pasirėdęs aficierium nuėjo pas vokiečių konsulį, susibarė ir davė jam per ausį. General gubernatorius turėjo užtai persiprašyt ir ypatingai atsilankyt konsulate išreiškimui savo gailėsčio. Pakeliui buvo mestos į jį trys bombos, bet nėviena nepataikyta. Policijai buvo pranešta, kad metus mergina su baltais plaukais. Visas baltplaukias suareštavojo, bet kaltininkės nesurado.

Pagalvaldžios pranešimą perreitą sanvaite žuvo 58 valdžios urėdninkai, 43 sužeisti, atrasta 50 sandėlių bombų. Valdžia nepaduoda žinių, kiek kareiviai užmušė žmonių, kiek suėmė, kiek turto išplėšė, kiek į Sibirą išgujo. „Peter. Gazeta“ sako, kad vien iš Peterburgo subatoj buvo išstremta 2,300 ir 750 išgabenti geležinkeliu į vidurines gubernijas. Policmeisteris Fon Launitz nori butinai išvalyt Peterburgą nuo revoliucionierių.

Miesto policija mokina vartot šaudomasias mašinas. Kasdien siunčia burius už miesto į

ginklų dirbtuvę, kur jie atlieka mustrą.

Iš Kaukazo pareina žinios apie vis smarkesnę karę. Kasdien kyla susirėmimai tarp totorių ir kareivių. Totoriai gerai apsiginklavę ir nebijo stoti į atvirą kovą su kareiviais jei tik mato, kad anie neturi kamuolių. Armėnai lošia menką rolę toje kovoje, nes esą silpni ir ganėtinai neapginkluoti.

Valdžia užmanė rustesni nubaudimą rekrutų, kurie atsiskakys eit į kariumenę. Tokiems žada paskyrimą į disciplinos batalijoną arba kalėjimą nuo 4 iki 8 metų. Matyt tikisi, kad šį rudenį nedaug gaus liuosnorių.

Maskolių valdžia pranešė Amerikos valdžiai, kad jie dabar paves kariškiems laivams gaudyt kontrabandnešius, gabenančius mariomis ginklus į Maskoliją.

Persu karalius suteikė konstituciją savo pavaldiniams Dabar šalį valdys žmonių atstovai. Tokiu budu skaitlius caro draugbrolių vis mažta. Jau ir Kinų karalius žada užvesti liberališką budą valdymo. Tuoj caras liks tik viens iš dievo malonės nuo žmonių nepriegulmingas monarchas, pakol nesprogs po kede koks kamuolys ir neišneš į padanges, iš kurių jis malonės sako si gavęs.

Persai labai nudziugo iš gautos liuosybės. Miestai buvo illiuminuoti. Minios klykimų sveikino liuosybę. O ten ir gi buvo prasidėjus revoliucija. Matomai ir azijatai pradeda aplenkt Maskoliją. Teipgi tas faktas parodo, kad Maskolijos įtekme Persijoje mažta ir kad galybę įgyja anglai.

Argentinoj apsilankė Suvienytų Valstybių sekretorius Root. Tas diplomatas dairosi po Prietinę Ameriką ir žiuri, kur amerikona galėtų pelnyti kokį naują karnelį. Valdžios urėdninkai sutiko jį

su pokiliais ir tostais, o darbininkai mėtė akmenimis į trūkį, kuriame važiuo Root ir pataikė jam į sprandą. Abelnai Pietinė Amerika kreivakia žiuri į Suvienytas Valstyes, kurios vis plačiau skečia savo nagus, kad užgrėbti Pietų respublikas. Ir Meksikai turbūt teks pirmutiniai ta dalis, o paskui ją žinoma ir kitos negalės atsilaikyt.

Kuboje kilo maištas prieš dabartinę valdžią. Ypatingai nerimuoja vakarinė salos dalyje. Telegrafai nukapoti, teip kad iš Havanos nėra susinešimo. Buryš maištininkų pagavo 8 sargus, nuginklavo ir paleido gyvus. Burio vadovas Banderą. Yra daugybė mažesnių burių, kurie teipgi žada prisijungti prie Banderos. Daugybė revoliucionierių važiuoja į pasikėlusias provincijas. Valdžia suareštavojo Havanoj keltą revoliucionierių ir atėmė ginklus.

Revoliucijos gaisras.

Laikraštis „Peterb. Viedomosti“ teip aprašo sumišimus Voronėziaus gubernijoje:

Šiose dienose kilo smarkus ukininkų judėjimas Uzdoniam pavieta Voronėziaus gubernijoje. Minios ukininkų viena nakčia paleido su dumais penkis dvarus. Kapojo sodus ir namus. Išplėšė grūdus, šieną. Dvarponiai šoka per langus, bėga kur akys neša.

Daugybė dvarponių pametę savo dvarus bėga į pavietų miestus arba į Voronėžį. Paskui juos seka akamonai. Javai stovi ant laukų, juos mindžioja arkliai ir galvijai. Kozlovo pavieta ukininkai telkiasi į tukstantinias minias, eina nuo vieno dvaro iki kitam, žmonių apmauda liejasi nepergalima raudona banga, naikindama puikius palocius, senas liepas kupėjų, didžturėjų, pralobelėjų. Muša į varpus, griebiasi už ginklų, kas šakes, kas kirvi, spragilą; eina minia, o pas-

kui vežimuose susėdę moters ir maži. Minia zengia su riksmu, klyksmu. Bajorų vadovai slepiasi paširėse, kaip Spešnevas arba Orlovas. Kiti bėga į tyrus, slepiasi javuose.

Kur dvarponiai pasidavė geruoju, viskas baigėsi turto paėmimu. Jei priešinosi — tada nebuvo pasigailėjimo. Akamonus mušė geležinėms lazdomis. Iš aruodų sėmė rugius, kviečius, avizas ir miltus. Nuo lauko — pėdus, šieną; moters plėšė daržus. Iš kitų sodžių rinko si naujos minios. Dalino tarp savęs galvijus, arklius, karves, kiaules, avis, kapojo medžius, o kas liko — su dumais leido.

Ko tolyn, to judėjimas ėjo smarkyn. Naktį gaisrai visoje apielinkė. Varpų gaudimas. Dumai apvilkę dangų. Traukia minios baisios, nesuskaitomos.

Ant dienos žuva po 5 dvarus. Banga užlieja antsyk apie linkę ant 10-20 viorstų ploto. Ir viskas dega, be gailėsčio, be pagelbos.

Užmuštų lavonų guli nelaidoti ant vieškelių. Policijos nėra. Popai atsisako laidot numirėlius. Valdžios nėra. Žemėsargiai pabėgo. Kazokai rankas nuleidžia prieš minios įsūtumą.

Isz Amerikos.

Kaliny s — gubernatorius.

Coloradosocijalistai paskyrė kandidatą ant gubernatoriaus Haywood'ą, kuris dabar sėdi kalėjime, kaltinamas už užmušėjystę Stennenberg'o. Kaip dabar išsiaiškina, tą žmogų žudystę papildė kapitalistai, kad pasinaudot tai proga suardymui Vakarines Kalnakasių Unijos, pakrypusios į socializmo vėžes. Jie suvertė bėdą ant kalnakasių ir suareštavojo Unijos viršininkus Mayer, Haywood ir Pettibone. Juos vogte pavogė iš Colorados ir

nugabeno slapta į Idaho mindziodami pamatines konstitucijos tiesas, tiesas ypato nepaliečiamybės. Ir butų tuos žmones nekaltai pakorę, jei darbininkai nebutų užstoję. Socialistų presa išvedė visą reikalą į aikštę, bet savo keliu ir šiandien da tie žmonės sėdi kalėjime ir pavojus grėšia jų gyvasčiai. Išreiškimui savo parėmimo darbininkai pastatė Haywood'ą savo kandidatą ir varo smarkią agitaciją, kad jį rinkti gubernatorium. Renka aukas agitacijos fondui ir matomai agitacija sekasi. Haywood — kaliny s gali tapti gubernatorium.

Valgis už dyką.

Maisto inspektorius Murray Chicago ištyręs maistą, kuris yra duodamas už dyką saliuose atrado, jog jis susideda iš mėsos netinkamos į valgi. Pas tulą Davidson jis užtiko dirbtuvę, kur buvo 30 pečių ir 6 žmonės darbavosi, kad supuvusią kiaulieną padaryti šviežia ir paskui pasiųsti saliuininkams gaminimui pietų už dyką. Vienoj krutuovėj užtiko 25,000 svarų supuvusios mėsos.

Perbrangus kongrese.

Kongreso sąnarys iš Bostono McNary atsisakydamas nuo kandidatūros į kongresą aiškino savo atsisakymą tuom, kad permažai turįs pinigų ant to. Mat gyvenimas politikierių Washingtone pasidarė teip brangus, kad su alga gali apdengti tik mažą dalį kaštų ir žmogus neimantis papraku negali gyventi.

Bankui

subankrutijus.

Didelis nusiminimas viešpatauja vakarinė Chicagos dalyje, kur subankrutijo Stenslando bankas. Žmonės buvo įtikėję kad tai valstijos bankas ir negalįs bankrutyti, o pasirodė, kad jis yra tik po valstijos priežiura. Daugelis lietuvių yra sudėję savo sunkiai uždirb-

tus skatikus ir dabar negali gauti, o jei gaus, tai tik dalį. Randa iš viso \$2,855,000, o depozitas siekiąs \$4,250,000. Tokiu budu gautų nuo dolerio 67 ct. Pats bankierius prieš uždarymą išvažiuo sau su moteriške, o žmonės apstoję banką per naktis laukia atsiderant. Bet jau antra sanvaitė, o dar vis nepradeda mokėt.

Depositorius.

Įleis kiniečius.

Panamos kanalo komisija nusprendė pargabenti 50,000 kiniečių kast kanalą. Mat oras teip nesveikas, kad žmonės miršta, kaip musės. Kiniečiai tegul stipma — bus daugiau, o visi įstatai apie imigraciją neturi svarbos ten, kur dolerio majestotas liepia juos perzengti.

Naujas geležinkelis.

J. Ramsay prezidentas geležinkelio Wabash pagarsino naują užmanymą — sujungti elektrisku gelžkelio New Yorką su Chicaga per Pittsburgą. Prekiuose 150 milijonų. Darbą pradės šį rudenį.

Sujudimas ant karų.

Brooklyn'e kilo ermyderis dėlei mokėjimo 10 centų už karus į Coney Island. Mat sudžia nusprendė, kad žmogus, kuris atsisakė mokėti antrą penktuką turėjo tiesą. Žmonės tuom pasinaudojo ir atsisakė mokėti. Kompanijos darbininkai ėmė mėtyt nepaklusnius iš karų. Prasidėjo muštinė, lermas. Superitendentą, ko ne suraskė. Ant galo kompanija sumislino kvitas, kurias išduoda pasażieriams, su išlyga kad sugrąžis 5 ct. jei augštesnis sudas patvirtis ano sudžios sprendimą.

Nelaimė

ant geležinkelio.

Netoli Johnstown, Pa. darbinis trukis susimušė su Pennsylvanijos freitais. Užmušta tapo 7 žmonės, 7 buvo sužeisti. Darbininkai buvo nuvažiuo

taisyt geležinkelį ir ant jų užlėkė freitas ir viską sumaišė su žeme.

Per daug civilizacijos.

Kimetis Gin Van Chan, baigęs Chicagoy medicinos mokslo, aiškino reporteriui, kodėl jis norėtų geriaus gyventi Kinuose, negu Amerikoje. Čia chirurgai negalint apsidirbti. Geležinkeliai, automobiliai, augšti namai viskas žudo žmogaus gyvastį, kuri daugiausia verta yra Kinuose negu čia. Faktas gerai patėmitas, bet priezasties reik jį ieškoti ne civilizacijoje, tik dolerio viešpatyve, kuris ryja žmogaus gyvastį.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje Pranešimas C. K. R. Š.

Už gegužį, birželį ir liepos mėnesius dar iki šiolei nepasirodė mūsų atskaita iš pinigų suaukautų ant revoliucijos reikalų. Priezastis neišpildymo seimo nutarimo yra tame, jog vasaros mėnesiuose beveik visi sąnariai C. K. R. Š. išvažinėjo ant vakacijų ir tokiu būdu susinešimas tarp pačių sąnarių komiteto kartais netik, kad yra apsunkintas, bet net ir visai negalimas. Praslinkus rugpiučiu mėnesiui galėsime, tikiuosi, pradėti priderančiai dirbti ir išduoti atskaitas kas mėnesį. 3-čia atskaita bus už keturis mėnesius: gegužį, birželį, liepą ir rugpiūtį.

Fin. sekr. Fort. J. Bagočius.

New Britain, Conn. Rugpiučio 12 d. vietinė 5 kuopa L. S. P. A. parengė prakalbą, ant kurių buvo laukiama draugo Žagaras. Nepribuvus Žagarui ant paskirto laiko, kalbėjo viens iš vietinių draugų K. Rutkus. Kalbėjo vien apie socializmą. Kalba žmonėms labai patiko, kas buvo matyt iš delnų plojimo. Prie vietinės

kuopos prisirašė 12 naujų draugų. Revoliucijos pašelpai surinkta 17 dolerių. Tris mergaitės deklamavojo darbinikiškas eiles, kurios klausytojams labai patiko. Ant galo dr. Rutkus patėmijas sėdinti kleboną Žebrij ir užprašė jį pasakyti keletą žodžių. Kunigas pagyrė vaikus, kad esą labai geri ir merginos esą pirmos kliašos, visi gerai uždirba ir legvai gyvena; esą 60 šeimynų kurios turi savastį, iš kurių 40 užsimokėję. Rutkus padarė kelis patėmijimus apie kunigo kalbą. Aš tiek galiu pasakyti, kad užsimokėjusių yra ne 40, bet apie 4, o kiti neišsimokės iki mirties, kad mažai uždirba, tik per vargą gal išsimaityt. Merginų pirmos kliašos teipgi mažai, nes tik viena prisirašė prie vietinės L. S. P. A. kuopos.

Rugpiučio 14 d. buvo vėl prakalbos, ant kurių pribuvo Žagaras. Jis, puikiai parodė bėgį revoliucijos Lietuvoje, kalbėjo ir socializmo reikaluose. Publika buvo labai užganėdinta iš Žagaros kalbos. Aukų surinko 23 dolerius, prie kuopos prisirašė 6 nauji draugai. Aukos paskirtos L. S. D. P. ir pasiūstos per „Kovos“ redakciją. K. S. . . .

Chicago, Ill. Rugpiučio 11 d. čia buvo susirinkimas su prakalboms parengtos L. S. P. A. Nors žieminė dalyj toks susirinkimas daromas pirmą kartą, bet žmonių susirinko mažai. Jančevskis savo kalboje padarė istorišką peržvalgą nuo Kristaus gimimo, kalbėjo apie krikščionybės prasiplatinimą, apie inkviziciją, apie šiandieninį draugijos surėdymą, revoliuciją Rusijoje. Eiles deklamavojo Kabašinskiute: „Dirbk ir melskis“. Toliaus kalbėjo Kiedis apie socializmo prasiplatinimą Azijoje.

Žmonės atsilankę ant susirinkimo buvo užganėdinti iš prakalbų, daugelis klausinėjo,

kada bus vitas toks susirinkimas.

Buvęs ant prakalbų.

Pinigai sugražinti.

Visiems, kurie pirkot tikiėtus nuo P. Urbanto iš Delray Mich. ir prisiuntėt pinigus, dabar, 20 rugpiučio pinigus išsiuočiau atgal. Sugražinu netik prisiūstus, bet ir tuos, ką atitraukė ant prisiuntimo, kad siuntėjai neturėtų skriaudos besidalinant pinigus. Apie priezastį gražinimo pinigų žiūrėk „V. L.“ N. 32.

Visiems pirkusiems tikiėtus ir pasidarbavusiems tame ištariu širdingą ačiū už jūsų meilę tėvynės ir simpatiją kovojantiems už laisvę. Kiek man tas viskas kaštuos pranešiu visuomenei, kada prova pasibaigs.

P. Urbantas.

Anselio pabudimas.

Parašė D. Eisman.

I.

Ji stovėjo išblyškus, nusilpus, akis žemyn nuleidus, su tokiu nusiminimu ir desperacija, kad net Kovriga, augštas, storas policijantas negalėjo į ją žiūrėti. Jis pakratė savo galvą keistai, pasuko akis į šalį ir žiūrėjo į caro paveikslą.

Savo kairiaja ranka su sidabro ir aukso žiedais jis laikė revolverį, tiesiaja sukinėjo geltonų usus. . . .

Toli, toli, Jaraslavljuje buvo kitados tokia pat mergina, tokia pat nelaiminga. Ji buvo liudna dieną ir naktį, vasarą ir žiemą. Net skaistus pavasaris ne pralinksmdavo jos. Ji buvo visados liudna.

Kartus buvo jos gyvenimas. Kada Kovriga buvo pašauktas kariūmenėn, išgastis paėmė tas didelės, liudnas akis ir pasiliko ilgai, iki mirties jas užverė. Apie mirtį Kovriga dažinojo po kelių metų, budamas toli nuo namų, dasitarnavęs iki unteriui.

Nuo to laiko jis suėjo daug moterų, turėjo net tokių, kurios nebutų prieinamos paprastam unteriui. Paveikslas gražios, liudnos merginos buvo išnykęs iš jo atminties. Gyvenimas plaukė smagiai. Jam sekėsi gerai ir nebuvo reikalo pasiduoti liudniams atminimams. Tik retkarčiais jis ištardavo vardą savo liudnos jaunų dienų draugės. . . . Teip atsitikdavo pasigėrus, kada jis įsiutęs imdavo mušti tuolaikinę valdonę jo širdies. Tada jis verkdamas dalino sunkius smugius, kalbėdamas pats sau.

„Frosia, Frosinka, numylėta mano, aš nekaltas prieš tave, nė kiek. Žiūrėk tik kaip aš sudaužysiu į dulkes šitą biau-rybę“.

Ir jis ją mušė ir mušė. Šaukdamas savo senovės numylėtą, jau numirusią jis spardė moteriškę su savo dideliais sunkiais čebatais. Su savo kumščiams jis daužė jos veidą; jis tąsė ją už plaukų po gatvę. — „Ar matai, Jefrasinja Paramonovna?“

Dabar jis nukreipė akis nuo išblyškusios merginos. Ji buvo panaši į aną merginą, kaip sesuo. Kiti policijantai, iš viso šeši stovėjo aplink suimtą merginą ir vaikiną. Jie visi buvo stiprus, riebus su didelėmis kumščiams. Jų žandai buvo dideli, akys šaltos, nuožmios. Visi buvo parėdyti naujoms mandieroms, su juodais višutiniais ziponais, iš po kurių buvo matyt tik dalis jų čebatų ir dideli višutiniai čebatai ištepti švaksu. Jų kardai skambėjo, raudoni raikščiai puošė jų krutines. Jie stovėjo septyni milžinai, apsikarstę mirties įrankiais; priešai juos stovėjo du silpnučiai, lignisti žmonės, su liudnais veidais.

II.

Mergina nesijudino. Jos draugas ir gi stovėjo ant vietos. Su liudnumu ir nusistebejimu jie laukė, netardami nė žodžio. . . . Juos suėmė pirm

pusės valandos ir nugabeno į učastką.

Ką jie padare? Nieko. Jie jieškojo mokslo; jie tyrinėjo; jie mastė, skaitė knygos, jie svarstė perskaitytą...

Jų gyvenimas buvo skurdus; skurdus buvo gyvenimas jų gimdytojų, teipgi ir tų kurie gyveno šale jų. Visi, kuriuos jie šventai mylėjo, guodojo, prie kurių linko jų širdis — visi kentėjo kančias, nešė jungą begalinio vargo ir karčių sopulių. Pasilsys, juokas, linksmumas, žolynai, dangaus šviesa ir girių ošimas buvo ne jiems. Kur buvo jų sveikata, raudoni, linksmi veidai? Kodėl liudnumas pripildė visų akis ir vaitojimas kilo iš kiekvieno kampo? Kodėl žemė buvo aplaistyta ašaroms? Gyventojai tų purvinių gatvių buvo panašūs į šešėlius, ne į žmones, naktis praleisdavo po sloga nežmoniško darbo. Ir viską, ką jie uždirda, nunešdavo, pavogdavo kokia tai nežinoma priešinga esybė.

Sunaikyti, suvargyti šešiolikos valandų dienos darbo — jis staliaus dirbtuvė, ji salduinų pardavinėtoja — juodu sueidavo drėgnam mažam kambariukų po trepais. Prie šviesos rukstančios lempukės, juodu skaitydavo mažą su raudonais apdarais knygutę. Jų dvasios rado naują gyvybę. Jų akys imdavo skaisčiaus žibet. Širdis smarkiaus plakė. Retėjo tamai ukana juos apsiautusi ir rodėsi šviesos spindulys. Teip, viskas tur but kitaip. Yra žmonės kurie stoja į kovą prieš tokį gyvenimą. Paduoda viens kitam ranką. Jungiasi. Žengia pirmyn kovotojų eilės.

Su nauja šviesa savo akyse Mina žiūrėjo į savo draugą. Drauge su geismu gyvėti, ji pradėjo mylėti ir jį. Jis buvo jai brangus. Jo veidas buvo pajuodęs nuo darbavietės dulkių. Nors tik šešiolikos metų jis buvo sulinkęs nuo darbo.

Viena koja buvo trumpesnė už kitą. Ant kaktos buvo randas kuris skyrė skruostą pusiau. Bet Mina netėmė tų nedateklių. Nuo jo švietė šlovė ir teisybė. Tik dėl jo ji pažino naują gyvenimą. Nors ji pati nesuprato kokiū būdu jis pastojų teip brangiu jos širdžiai.

Nė jis Anselis galėjo suprasti kas su juom pasidarė. Jis buvo pilnas naujų minčių. Viskas aplinkui keitėsi, gavo naują prasmę.

Jo mintys lėkė iš darbavietės į mišką. Jis svajojo apie liepas, paukščių čiulbėjimą, kur saulutė leido savo spindulius, o ant žemės po šakoms malonus pavėsis. Žolynai skleidė savo kvapą... Mina, tu čia!

III.

Teip juodu stovėjo išblyškę, nusistebėję. Jos balti plaukai, žibančios akys, malonus veidas teip skyrėsi nuo purvinių sienų učastko ir ginkluotų policijantų, kad priimtinė leliją išaugusią kruvoj gelėžių ir retėžių.

„Tai tamsta neužganėdintas?“ — Aficieriaus balsas malonus, tvirtas. Jo veidas lygus, moteriškas, mėlynos akys, balta kakta, raudoni veidai.

Jis ramiai, meiliai kalbėjo kaliniams. „Tai judu neužganėdinti?“ Mina neatsakė nieko. Jos jautri moteriška širdis buvo pilna neramumo. Akise jai temė ir drebulys apėmė jos kūną.

„Jūs skaitėt uždraustus raštus; lankėtės ant susirinkimų; susipažinot su visokiais žmonėmis... Tas pavojinga. Kam jums to reikėjo. Jūs neužganėdinti? Jums reik permainyt valdžią?“

Jo kalba buvo malonesnė, draugiška, jo akis žiūrėjo minkštai. Jis buvo jaunas, visai neišrodė ant policijos aficieriaus. Jis rodėsi nenorėjo skriausti kalinius. Ansel jau tėtėsi ramiaus.

„Ko gi jūs reikalaujat? pa klausė aficierius. „Kuom jūs

neužganėdinti?“

Mina tylėjo, bet Anselis žengė žingsnį pirmyn. Išpradzių nedrasiai, paskui drąsiaus ėmė kalbėti apie gyvenimo baisybes — priespaudą, stoką tiesų, kančias. Kalbėjo apie tą, kas jį teip ilgai kankino, ką jis skaitė knygose su raudonais apdarais... Aficierius klausė. Jis gnauzė savo rankas ir ramiai žiūrėjo į Anselį. Anselis kalbėjo vis su didesniu užsidegimu. Jo balsas buvo aiškus. Žodžiai liejosi. Jie piešė paveikslą tamsų, baisų; paveikslą negirdėtų kančių, nuozmumo, desperacijos ir vilties. Aficierius sėdėjo primerkęs akis. Viršutinė lupa buvo sutraukta, lyg but norėjęs nusišypsot.

Tyla. Niekas nepertraukia. Anselis kalba. Jos kraujas verda, jo nervai įtempti. Jo jauna širdis atsiveria plačiai. Kalba ne Anselio galva, bet jo širdis, visa esybė. Jis jau nebijo; jis nežiuri ant atsargumo. Drąsiai, be baimės jis išreiškia savo skausmus, savo norus, savo meilę, neapykantą... Jis buvo septynioliktų metų.

Toliaus bus.

Pasisergekit pakol laikas.

Keli rodos žodžiai mainieriams.

Kada žmonėms vis ir vėl, visokiais budais, paaiškinai, jog jie apldidžia gerą progą, tai rodos veltai dar kartą aiškinti. O tačaus negalim tylėti, matydami tukstančius mainierijų kietose anglyse teip apsilaidziant. Šitas apsilaidzimas yra tai tukstančių mainierijų atsitraukimas nuo savo unijos. Raportai iš konvencijos, neseniai atlaikytos Carbondale, parodo, jog didis skaitlius mainierijų apleido uniją nuo 1 balandžio ir kad unijos sąnarių skaitlius dabar nėra nė penktadalis, ką turėtų but.

Skaitytojas gal klaus, kodėl išvien apie tai rašom, juk anie mainieriai patys pakės, jei nežino kaip rupintis apie savo dalykus.

Atsiliepiam jog, mums rupi netik mainieriai, bet ir jų vaikai ir šeimynos, nes apleizdami uniją, mainieriai skriaudžia ir tuos, už kuriuos, už kuriuos turėtų rupintis. Jei ne unijos darbai, mainieriai neįstengtų siųsti savo vaikus mokyklon, jų moters ir dukters neįstengtų nusipirkti puikių rubų, tukstančiai snvis nebut galėję apsisvesti ir jų padėjimas butų teip kitoks, kaip naktis kitokią negu diena. Jei ne unija, jie vieton but neprigulmingais ir uždirdančiais geras algas, butų tikrais anglies savininkų vergais, turėtų daryti, ką anie liepia, imti kokias algas anie teiktusi duoti, gyventi, kur anie liepia, mokėti randas ir prekes už maistą, kaip savininkai pareikalauja. Vieton atsimeg alga kas antrą sanvaitę, jie suvis negautų pinigų, nes viską, ką uždirdtų, turėtų praleisti kompanijos kratuvėse, ir dar pasilikų kompanijai skoloje tiek, kad niekuomet negalėtų nė išsikraustyti šalin nuo jos.

Tai tokis buvo padėjimas tukstatčių mainierijų, pirmkol unija atėjo jiems į pagelbą.

O nepaisant to, nepaisant, kad šitas padėjimas vėl gali grįžti, jei tik unija nustotų savo jiegos, šitie neišmintingi neapsižiurintis mainieriai apleidžia uniją, nė piršto nejudina, idant uniją užlaikyti drutą dėl savo pačių gero. Nė gi rupi jiems drutinti uniją dėlto, kad šitam kontraktui išsibaigus po dviejų metų, jie galėtų iškovot geresnes algas ir taumpesnes valandas.

Jei jie ir toliaus nesirupins apie uniją, neišlaikys jos sąnarių skaitlių, tai be abejonės, pirmkol da susipras, dirbs jie už daug mažesnes algas ir ilgesnes valandas, nei dabar.

Penkiolika kumpio atmainu.

Armour'is, didis Amerikos mėsininkas, suteikiantis maistą didesnei pusei šios šalies gyventojų, garsindamas savo „Star Brand Ham“ sako, kad tas ypatingas kumpis yra teip atsargiai parinktas iš 40,000 kumpių, kad tik vienas iš penkiolikos patenka į augščiaus užvardytą skyrių.

Tas skyrius yra geriausias ir vienatinis tinkamas į valgi, kaip skelbia apgarsinimas. Kiti 14 yra tinkami pardavimui. Laikraščiai paduoda tokį paskirstymą tų penkiolikos kumpių yvairumų:

Kumpiai:

- N. 1. Star Brand, kumpis kaip reik, parinktiems.
- N. 2. Antros klijos aristokratams.
- N. 3. Puikiems viešbučiams.
- N. 4. Geležinkelių valgtubėms.
- N. 5. Mažiems viešbučiams ir vasaros resortams.
- N. 6. Restauracijose ant greito.
- N. 7. Restauracijose su reguliariškais pietumis.
- N. 8. Užkandžių pardavinyčioms.
- N. 9. Salunų užkandžiams.
- N. 10. Departamento krautuvei laike išpardavimo.
- N. 11. Kalėjimo skanskonis.
- N. 12. Labdaringoms institucijoms.
- N. 13. Dėl tų, kurie tur nelaimę jį gaut.
- N. 14. Pardavimui ant kaimų.
- N. 15. Purviniems skurdžiams kurie prirengia penkioliką kumpio klijas.

Isz visur.

Amerikos salų biuras Washingtone gavo sekančią telegramą nuo Filipinų salų gu-

bernatoriaus:—Macario Sakay ir Francesco Carreon, apsišaukusieji prezidentu ir vice-prezidentu Filipinų respublikos: aficerius Leo Villiapurte, jennarolai Jul. Montalon, Lucia Devega ir Benito Nativad ir mažesnieji aficeriai pasidavė ir dabar yra kalėjime Maniloje. Nieko jiems neprižadėta, kaip tik „teisingas teismas“. Da nepasiduodas sukilėlių vadas Filipe Salvador.

Filipiniečiai vienok galingai da vis pakyla prieš amerikiečius. Aną nedėdienį 600 pulajaniečių (Pulajanes) užpuolė Amerikos konstablių skyrių, vadovaujamą aficeriams Williams'o ant salos Leyte. Amerikiečiai tapo išvaikyti, paimta kiek jų amunicijos, užmušta aficerius Worswick, šnipas McBride ir 10 kareivių.

Austrijos sostapilėj, Vienoje, buvo didelės demonstracijos ir betvarkė, padarytos „krikščioniškųjų socialistų“ (tam tikra katalikų partija), priešais Vengrijos ministeriją. Vienos miesto burmistras Lueger per manifestaciją pats dalyvavo ir sekančią rezoliuciją padavė: — „Negirdėtini savavaldiški Vengrijos valdžios veikimai klausime apie ruhezinius mūitus (tarifą) apsvainikavo Vengrijos užpuolimais ant Austrijos. Austriečiai negal ilgiau rodyti savo užsileidimo. Vienos gyventojai reikalauja, kad parlamentas ir ministerija imtų visas priemones pasipriešinimui Vengrijos valdžios gaujai, esančiai žydų (!?) rankose. Reikia varyti energišką kovą ginant ekonomiškus Austrijos reikalus“.

Iovos šalyje (Amerika) liepos 25 d. vienešių (kavaliarių) klubas sušaukė konvenciją, kur buvo svarstyta apie tai, kad iš tikrųjų būtų vedama agitacija priešais skaitlingumą šeimynų ir kad vyrai nevestų pačių! Tas kavaliarių klubas

tvirtina, kad ir teip jau vienu ketvirtadaliu žmonių esą per daug aut žemės, taigi reikia iš anksto pagalvot, kad „vergu“ skaitlius šiek-tiek susimąžytų.

Maskvoje yra kuriamas privatiškas universitetas vyrams ir moterims. Pirma buvo tik augštesnieji komercijos kursai, įsteigti tam tikros draugijos, kuri užsidavus praplatinti aukštesnįjį komeriečią ir politiškai-ekonomišką išsilavinimą. Dabar bus įvestas visuotinas lavinimasis — taigi universitetas, kurį lankys išvien vyrai ir moters. Tokio universiteto Maskolijoje da nebuvo.

Kynų valdžia stropiai reorganizuoja savo armiją pagal Europos manierą. Naujoji armija dabar jau susideda iš 10 divizijų, arba 120 tukstančių žmonių, kaip reikiant apšarvuotų ir svetimtaučių lavinamų. Kareiviai imami liasonariai, tarnauja po 3 metus ir paskui pasilieka ant antros ir trečios atsargos. Rekrutai turi turēt 20-25 metus amžiaus, 5 pėdas ir 5 col. augščio ir turi pakelt 150 svarų. Nepriimamas nė viens, rukantis opijumą. Prastieji kareiviai gauna algos \$3,25 mėnesiui, undraficeriai puspenkto šimto dol. metams, vyresnieji 2-4,000 su viršum. Kadangi Kynuose viskas pigu, tai tos algos neblogos.—Kynuose yra 400 milijonų žmonių.

Miestas Valparaiso respublikoj Chile, Pietinėj Amerikoj nukentėjo nuo smarkaus žemės drebėjimo. Namam ėmus griut, prasidėjo ugnis keliose vietose. Žuvo apie 5,000 žmonių ir daug turto. Drebėjimą tēmino ir Washingtone, kur abservatorijoje su tam tikrais įrankiais daboja žemės drebėjimus. Miestas Valparaiso tur apie 150,000 gyventojų, yra svarbus prekybos punktas ant marių kranto. Respublikoje

Chile yra gyventojų apie 3 milijonus. Svarbiausias šalies produktas salietra, kurią kasa iš žemės.

Netoli Pskovo iš trukio pabėgo kalinys Biencovas, sumintas už išpėšimą banko Maskvoj. Kovo mėnesij tas Biencov'as su buriu 20 plėšikų užpuolė ant banko ir paėmęs 800,000 rublių pasmuko į Šveicariją. Ten policija jį suareštavojo už girtybę ir bekrečiant užtiko maskoliškus pinigus. Išsiaiškino ir paėjimas tų pinigų. Maskolių valdžia reikalavo išdavimo plėšiko. Biencovas teisinosi, kad jis esąs politiškas prasikaltėlis. Bet Social demokratų Partija apskelbė viešai, kad jie su Biencovu nieko abelno neturi, kad jis vogė sau o ne revoliucijos reikalams. Tokiu budu Šveicarijos valdžia jį išdavė maskoliams, kurie vėla jį paliuosavo nors prieš savo norą.

Popiežius išleido encikliką į Prancuzijos vyskopus ragindamas priešintis persiskyrimo įstatymams. Tokiu budu laukiama vėl religiškos karės tarp popiežijos ir Prancuzų respublikos.

Kapitonas Hamlet atrado Beringo mariose netoli Kamčatkos naują vulkanišką salą nesenai iškilusią iš po vandens. Iškilus 6 liepos ir esanti karšta da ir dabar.

Amburge Elzbieta Rolph, tapo pasodjta ant 3 metų į kalėjimą už kėlimą maišto. Mat pradžioje šų metų valdžia užmanė toją įstatymą, kad neturtėliai neturtėliai neturėtų tiesos balsuoti. Atėjus ant susirinkimo jį apskelbė, kad reik pakelt ginkluotą maištą prieš toją įstatymą. 17 sausio po jos vadovyste minia išgriovė keltą namų turtingoj miesto dalyj. Policija ir kareiviai numalšino maištininkus, vadovė buvo sužeista ir paimta.

Lietuviu tauta senoveje ir sziaudien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

Liko dar paminėti, kad Aleksandriui parėjus ant Lietuvos sosto, tapo per tulą laiką bandyta, 1495 m. išvyti žydus iš Lietuvos¹⁾, tarp jų teip-gi Trakų žydus jeigu nepriims katalikystės. Beršadskis pamini, kad dveji Karaimų namai Trakuose ir Kaune vėliaus buvę apgyventi per pokiečius. Kaslink užsiėmimo žydų, tai iš Beršadskio registų matyti, kad jie apdirbinėjo žemę, buvo remeslininkais, laikė kromus, ir pachtavojo pordosą šnapso, iš ko jie rodo turtus laimėjo, bet drauge neapikantą už alinimą gyventojų.

Bet tikraja priežastia gujimo buvo skolos, užtrauktos per Kazimierą Jagėliuną pas žydus, kurias Aleksandras su vargu galėjo apmokėti; tai-gi Aleksandriui pagrisusi buvo finansiška priegulmė nuo žydų.

Bet kad Aleksandriui prireikė pinigų dėl karės su Moskva, 1503 m. jis žydams sugražino tiesą gyventi miestuose, kur jie buvo gyvenę Lietuvoje prieš išvykimą, su sąlyga, kad atsipirktų savo buvusių savastį nuo dabarnėkščių savininkų; prieg tam Lietuvos žydai savo bendromis spėkomis turėjo užlaikyti laike karės tuntą kareivių, susidedantį iš 1.000 raitelių.

Žydų buvo daug atkakę bėgyje 15-to šimtmečio į Lietuvą iš vakarų, ir tie truputį augščiaus stovėjo kulturoje negu Karaimai. Prasidėjo procesas susiliejimo. Rabinatai paėmė višų, teip jog šiandien iš lietuviškų Karaimų vos dar Trakuose ir Panevėžyje į 350 galvų ir Lucke Volynijoje į 240 galvų beliko. — 16-ame šimtmetyje jau užtinkame Talmudo akademijas ir rabinišką rašliavą musų krašte. Šiandien Karaimai yra sumaskolėję, šneka maskoliškai, ir dėvi sen-moskvišką drapaną. Bibliotekoje Karaimų Peterburge randasi keletas dokumentų apie juos: 1400 m. Trakuose padarytas sutuoktvių kontraktas, kiti dokumentai iš 1456, 1541, 1561 m., kurie tai dokumentai parodo nepertrauktiną buvimą kolonijų Trakiškų Karaimų tarp Vilniaus ir Kauno. Vytautas buvo suteikęs privilegijas teip-gi kolonijai Gartino 18 d. jaunie 1389 m.

Sergantį Aleksandrą gydė Gniezno kanauninkas Mateušas iš Blonios, po tam alchemikas ir empyrikas Aleksandras Balinskis iš Krokuvos, kurs atsivežė savo pharmaceutišką laboratoriją, kokios dar tuomet Vilniuje nebuvo. Kancleris Lenkijos Laskis apkalino ją šarlataną, bet Glinkis pagelbėjo jam pabėgti iš Vilniaus kalėjimo. Kad sunus Mengli-Girėjo, Byta ir Burnas, įsiveržė su 50.000 Totorių į Lietuvą per Dnie

¹⁾ Sako toks projektas išėjęs nuo Elenos, kuri iš pradžių būvusi labai žydams prilanki; potam tapo apskūsta žydėlka, kam gydydama nuo tulos ligos padarė didę kunigaikštienę nevaisingą savo burtais. Net Moskvon tas dalykas atsidurė. Ivanas reikalavo, kad žydėlka taptų sudėginta, ir Aleksandras todėl ėmęs žydų neužkėsti? Ivanas Moskvoje tuomet žydus persekiojo, regimai tas dalykas atsigarsėjo teip-gi Lietuvoje. Iš Gartino pavieto vasarą 1506 m. visi žydai tapo suvaryti į vieną vietą, ten juos surašinėjo, ir jau turėjo jie keliauti į tolymą pustą šalį, anapus Dniepro, kaip Aleksandriui mirus, viskas pasiliko po senovei.

prą, Aleksandras, nors sergantis, rinko ponus su kariūmene Lidoje, kur pylį buvo dar Gediminas pastatydinęs tarp 1223-30 m.; ten pavedė vadovystą hetmonui St. Kiškai, kurs veikiai teip-gi įsirgo, ir liko vienas Mikolas Glinkis, kurs Totorius smarkiai sumušė 7 d. rugpjūčio 1506 m. pas Klecką: krito 20.000 Totorių, keli tukstančiai pateko į nevalę, išvalnytais tapo 40.000 krikščioniškų nevalninkų, ir didelis grobis atimtas pasiliko. Grįžtančius Totorių tuntas drąsi Slucko kunigaikštienė Anastazija sumušė pas Kopylių, po tam pas Piotrovicus.

Aleksandras, vos apturėjęs žinią apie pralošas Totorių, pasimirė Vilniaus pylyje, 19 d. rugpjūčio 1506 m.

Zygmantas II Senis (1506—1544).

Mirus Aleksandriui, už didį kunigaikštį Lietuviai pripažino tojo jaunesnį brolių Zygmantą, kurį teip-gi Lenkai neužilgo pakėlė į Lenkijos karalius. Zygmantas tuojau atkreipė atydą ant pagailėtinio stovio finansų šalies, nes izdas buvo ištuštintas per eikvujį Aleksandrą: uždėjo po 12 grašių nuo dirvos ant pavaldinių šlektos, teip-gi uždėjo mokestis ant mieščionių ir kapitalistų, net kunigija turėjo duoti 1/3 dalį dešimtinės. Zygmantas paėmė mintas abiejų tautų į savo rankas, Lenkijos finansus tvarkino finansistas Jonas Bonar, o Lietuvos—žydąs Abromas Ezofovavičius¹⁾. Neužilgo jis apmokėjo

¹⁾ Garsėjo tuomsyk tarp žydų Lietuvoje 3 broliai Ezofovavičiai iš Brasėių, Abromas, Mikelis ir Aizikas. Dar prieš 1495 m. Abromas turėjo urėdą Kaune kaipo „gorodničas“, o tąmet Vilniuje turėjo išduoti rokundą iš randavojamų lobių, ir tur-but ėjo į išgumą, bet po 10 metų sugrįžo į Lietuvą, priėmė krikštą ir Aleksandras suteikė jam bajorystą ir herbą Jas-trzebiec. Kad 1503 m. Abromas Ezofovavičius arendavojo muitą Kaune, jau jis buvo „storasta miesto Smolensko ir vaitu Minsko“. Jau tuomet turėjo Aleksandriui gerai patarnauti, jeigu ant amžinų laikų gavo Vaidunų dvarą Vilniaus paviete, Rakančių valsčiuje, su privilegijomis, kurias užtvirtino ir Zygmantas Senis.

Kaip pranokėjams, teip pat Zygmantui prisiėjo skolas užtraukti, ir vos ant sosto parėjus, jis skėlėjo Abromui 2.000 kapų grašių. Iki ta suma bus atmokėta, Zygmantas pavedė Abromui įėjimus nuo muito ir druskos Kaune ir vaškinį muitą Smolenske (1507 m.). Turėjo buti ten geri įėjimai, jeigu Abromas į du mėnesiu atsiėmė savo 2.000 kapų ir dar dovanojo Zygmantui Gartene 500 kapų grašių, už ką Zygmantas paliko jį ant toliau globėju tų įėjimų. Podraug Zyg. paarendavojo Abromui už 900 kapų grašių, ant 3 metų, muitą Minske (1509 m.); Abromas teip-gi paarendavojo lietuvišką mintą, kurioje nuo 1509 m. mušė pusgrasius. Tai-gi Abromas laikė savose rankose vyriausius šaltini įėjimų did. kunigaikščo o kamoros ir mintą! Kad 1509 m. tapo suimti Albrechtas Gožtautas, žemiškas payz lininkas Fedko Chrebtovičius ir lietuvi. arklidininkas Martinas Chrebtavičius, už susinešimus su Glinkiu, Zygmantas liepė Abromui Ezofovavičiui mokėti visokius išmokesčius, kurių jaunyje 1509 m. jau buvo padaryta ant 5.000 auksinų ir 800 kapų grašių. Tą skolą Zygmantas liepė Abromui atsiimti iš visokių įėjimų: nuo Vilniaus gorodničiaus, iš Vilniaus kamoros, iš vaškinių pinigų, iš kamarų Brasėių, Luoko ir Vladimiro; jam valė buvo partraukti vašką iš užrubežio be mokėjimo muito ir tt. Už tai Abromas davinėjo Zygmantui 1 000 grivinių savo sidabro lietuviškoje min-toje, iš kurio jis muš pinigų, iki laikys mintą! Apie tą laiką Abromas gavo privilegiją ant Grinkavės dvaro ir ant dviejų pustų žemių Trakų paviete (1509).

Matyt Zygmantas nešiojosi su mislia pavesti Abromui raktus yzdo did. kunigaikštystės kaipo gabiam administratoriui; bet kaip pavesti tokį urėdą naujam perkrikštui? Rudenį 1509 m. liet. žemiškių payzdininku paskirtas tapo Bagužas Bogovitinavičius, bet veikiai tapo atstатыtas už negabumą. Tad pradžioje 1510 m. Zyg. paskyrė ant to urėdo Abromą Ezofovavičių, storastą miesto Smolensko ir vaitą Minsko, nežiurint į ponų priešgynumą; žinoma Abromas turėjo už tai gerai pamokėti Zygmantui. Abro-

uzvilkiną algą gvardijai, ir atgal supirko užstatytus lobius valstijos.

Savo išminčia bei gerumu Zygmantas patiko visiems, tik ne Glinskiui. Tasai negalėdamas toliaus šalyje bedaryti, kas jam pačiko, atsikeršyjo Trakų vaivada Jonui Zabrzezinskiui, kurs buvo apskundęs Glinskį už suokalbiavimą prieš vyriausybę. Glinskis turėjo savo miliciją, „Racais“ vadinamą, miestus ir drutvietes, turėjo lobius ir plačias gimines, tai-gi ženklumas jo buvo didelis šalyje. Terminas dėl sudo tapo paskirtas, bet buvo atidėstomas tyčia. Tad Glinskis pasisiulė Vosyliui su savais žmonėms ir lobiais, ir Vosylius išrengė karišką

mo pareiga dabar buvo sergėti yzdą, rinkti viešus įėjimus, kaštus apmokėti, viską surašyti į knygas ir prižiūrėti mušimą pinigų. Veikiai Piotrkovo seimas nutarė, kad did. kun. Lietuvos ir Prusai turi drauge su Lenkija dalyvauti mokesčiuose ant visatino labo, beje taip vad. respublikos.

Abromas vienok nepertraukė susinesimų su broliais, Mikeliu ir Aiziku, kurie pasiliko žydais: pirkto nuo jų aksomą, gelumbę ir dalinosi su jais pelnu, daugindamas savo ir taip didelį turtą. Galop 1510 m. Zygmantas pavelyjo jam pirkti nuo Jono Sapiegos Naujadvarį, o 1511 m. dovanojo jam namą Vilniuje ir leido nusipirkti už 100 kapų grašių dvarą Žeroslaukius Gartenos pavieta, prie ko pripirko dar pustų žemių. 1514 m. Abromas vėl pirkto pelivarką artymais Minsko. Turėjo Abromas turėti didelius turtus, jeigu 1514 m. jis galėjo Zygmantui paskolinti 10 000 raudonųjų vengriškų auksinų, kurią skolą Zygmantas patikrino pylimi ir miestu Kauno ir Rumšiškių dvaru! 1515 m. Abromas pirkto nuo Jono Sapiegos, vaivados Pagirų, Minsko vaitystą ir įgyjo privilegiją laikyti ją amžinai! Kad Zyg. negalėjo atmokėti skolos, Abromui teko Kaunas, ir jis prie savo urėdų pridedo dar titulą — Kauno storastos.

Kad Abromas žydus protegavojo, matyt ir iš to, kad jam prašant, Z. 1514 m. atvalnino žydus nuo pareigos statyti 1.000 arklių į karę ir suteikė jiems tiesią valnos pirklybos ir remeslų, o Mikelių Ezofavyčių paskyrė vyresniu sudžia ant visų liet. žydų... (Senior Judaeorum).

Zygmantas vienval lino į skolą Abromui. 1517 m. važiuodamas iš Lietuvos į Lenkiją pasiskolino 2.000 kapų grašių, zadėdamas gražinti ant velykų. Galop 1518 m. Zyg. pailgino Abromui už 1.000 kapų metinės mokesties arendą muitinės kamaros Brasčių. Pradžioj 1519 m. Zyg. ėmė nuo Abromo sąbaly, kiaunių, bėbrų ir kiaunių kailinių už 2.217 kapų, dalį sumos užmokėjo, o likusią dalį zadėjo užmokėti.

Apart lobių Lietuvoje, Abromas Ezofavyčius turėjo taip-gi Lenkijoje lobius ir storastystą Solcų (1518). Abromas 1519 m. Brasčiuose parašė savo testamentą ir paliko: 1) sunui Vosyliui (Jonui), susizadėjusiam su Jadvyga Ilinič, vaitystą Brasčių, dvarus Žeroslavskius Gladkovicę, damus Vilniuje ir 10 000 raudonųjų auksinų, patikrintų ant Kauno ir Rbmšiškių; 2) antram sunui Konstantui užrašė Naujadvarį, dvarą Grinkavos, palivarką pas Vilnių, namus Vilniuje ir 7.000 kapų liet. grašių; 3) savo pačiai Hannai užrašė 1.000 grašių, visą sidabrą ir įėjimus iš dvarų sunaus Konstanto; 4) dukrai Marinei, apart gatavo kraičio, įėjimus iš dvarų sunaus Vosylius; tekant už vyro, jai broliai turi išmokėti po 200 kapų grašių.

Abromas Ezofavyčius tur-but nimirė galop 1519 m.; įpėdiniu jo urėde paždininko buvo Bagužas Bogovitinavyčius, antru kart paskirtas 1520 m.

Iš priezasties nusilenkimo Prusų kunigaikščio Albrechto ir dėl „atminties užpelnų pasimirusio Abromo Ezofavyčiaus, liet. paždininko, storastos Kauno ir Solcų“, Zyg. 1525 m. dovanojo tėvonišką bajorystą žydai (sic!) Mikeliui Ezofavyčiui, muitiniukui Brasčių, o kaipo simbolių bajorystos davė jam herbą Lelivos. Beršadskio registuose I No 96: Intuitu gratuatorum servitorum viri Michaelis Joseph Hebraei etc. militem et nobilium facimus institutum et creavimus decernimusque ut ipsius Michaelis conditio inter omnes nobiles sui ordinis par, aequa et eadem esse reputetur etc.—Tajį žydą E. Orzezko perstato nevelėje „Mejer Ezofowicz“. Pakelimas žydo į bajorus 16-me šimtmečiuje ara vienintele paveizda istorijoje. Bet Mikelis pasiliko žydu, ir atnaujino arendą karėmų Mogylevė ir rinklevų kamaros Minske. 1527 m. Mikelis ir Aizikas pasidalino įgytus lobius.—(J. Wolff: Zyd. ministrom króla Zigmunta, 1885).

kelionę į Lietuvą. Maskoliai traukė linkon Mstislavo. Lietuviai, po vada hetmono Kiškos, nudegino Černýgovą, sumušė burlius pas Krzyčėvo, kur krito jų vadas M. Obrascov. Ištraukė į lauką ir pats Zygmantas, kuriam Krimo chanas buvo pasiuntęs 8.000 kareivių į pagelbą. Vosylius, nusigandęs, siulė taikos suderėjimą. Glinskis gi, kviečiamas į karę, neėjo; už tai Zygmantas atėmė nuo jo lietuviškąją mašalkystę ir atidavė Jonui Zabrzezinskiui. Tad jau Glinskis pasidavė po Moskvos valdzia, ir iš Turovo su 700 arklių iš nejučių užklupo ant Zabrzezinskių dvaro, esančio ant kairiojo kranto Niamuno (ten, kur seniaus kryževiuų pylis Neu-Garthen stovėjo), ir naująjį mašalką nugalavo. Grįždamas atgal, ypač Naujapylės vaivadystoje, daug kiltų žmonių išgalabyjo ir jų turtus išplėšė. Užmanęs buvo paimti Kyjevą ir Ukrainoje bei Pagiriuose įsteigti sau kunigaikštystę po globa Moskvos! ir piršosi prie Slucko kunigaikštienės Anastazijos, kuri apie vyliugį nė girdėti nenorėjo. Vienok nepasisekė jam įimti miestus: Minską, Klecką, Ovručių, Žitomierių ir Kyjevą. Tad jis kalbino į mašlą rūsiskus bajorus, kurių daugelis prie jo pristėjo. Iš apmaudo apgulė Anastaziją Slucke, tačiau pylies paimti neįstengė. Tad vėl kvietė-i Moskvą į pagelbą, ir Vosylius prisuntė 20 000 kazokų, po vada liet. pabėgėlio Eust. Daškevyčiaus; Glinskis kareiviais apsodino Turovą, Mozyrius, ir antpuldinėjo Gomelį, Kryčevą, Oršą, Slucką, be pasisekimo. Nepoiligam Vosylius vėl įsigriovė į Baltgudiją, Drucko kniaziai pasidavė jam iš geros valios, lyginai kaip Mikolas, kunigaikštis Mstislavo; Bobruiskas tapo paimtas šturmu, tik Orša spyrėsi. Lietuviškoji kariumenė traukė linkon Oršos, kur Zygmantas maskolius sumušė, ir atsidurė pas Smolenską. Tuomet iš maskolių nevalės pabėgo kunigaikštis Konst. Ostrogiškis, kurs ten buvo daug vargo iškentėjęs ir galiaus Moskvai tarnavo prieš Kazaniaus Totorius. M. Firlej'us ir K. Ostrogiškis įsiveržė į žemes Moskvos, bet nedaug telaimėjo dėlei nesutikimų gavo tarpe. Starodubo kniaziai ir Šemiak'a sergėjo Ukrainą, Jok. Zacharevič gynė Viazmą. D. Ščenia kreipėsi prieš Toropečą ir paėmė miestą. Hetmonas Kiška su Firleju vajojo aplinkėse Viazmos, ir neužilgo Zygmantas išstumė neprietelius iš savo žemės, nors Glinskis vis dar laikė-i savo drutvietėse Ukrainoje, Krimo Totoriai suardė Glinską. Veltui dabar Glinskio kalbinamas Vosylius kvietė Užvolginius ir Nogajiškius Totorius į karę prieš Lietuvą; anie neėjo. Prisiejo tad taikintis su Zygmantu: Vosylius zadėjo nesikišti prie Kyjevos, Smolensko ir kitų liet. valdinių. Žemės, užimtos did. kniazio Ivano, tapo Moskvoi patikrintos (tai-gi žemes kniazų: Šemiakų, Starodubo, Trubecko, Odojeov, Vorotino, Peremišliaus, Bielavskių ir Massalskių); taip-gi Riazaniaus kniazius priklausio prie Moskvos. Turovą ir Mozyrių Vosylius pripažino už savastį Zygmanto, kurs pavelyjo Glinskiui su broliais išėjinešdinti į nžrubežį. Tad Mikolas, jo broliai Dimitras ir Ivanas keletas kitų kniazų su gauja bajorų iškeliavo iš Lietuvos į Moskvą, kur Ivanas ir Vosylius Glinskiai gavo Medinės valčius, o Mikolas-Jaroslaviec ir Borovsk. Vienok nepoiligam daugelis išėivių sugrįžo atgal į Lietuvą, tarp jų Eust. Daškevyčius su 200 bajorų — į Drucką: mat Zygmantas atleido jiems kaltes, prašant Ostrogiškiui. Karės suiminiai dar nuo kovos pas Viedrošą, jei gyvi, grįžo namon; tarp jų buvo Liutavanas Chreptavyčius, Grigoras Ostykis ir Gregoras Bartaševyčius. Daugumas gi nevalėje buvo numirė iš vargo.

Susirinkimas ir prakalbos

Hazleton, Pa. 45 kuopos S. L. A. ant 27 Rugpjūčio parange susirinkimą su prakalboms kuris atšibus salėje „Union Hall“ N. Wyoming str. ant kurio širdingai užprašomi visi broliai lietuviai ir lietuvaitės ko skaitlingiausia atsilankyti kur kalbės atvažiuo iš kitų miestų garsūs kalbėtojai apie daug svarbių dalykų. Nepamirškite broliai ir sesers atsilankyti ant pirmojo hazletoniečių susirinkimo, o išgirsit daug naujo; prasidės nuo 7 val. vakare.

Prez. 45 k. S. L. A.
Mot. Merkevychius.

Juokų ir satyros mėnesinis laikraštis „Dilgėlės“ išeis netrukus; tik da reikia keikių prenumeratorių, kad gautume iš pačtos papigintą siuntimo prekę (Second klase Mail Matter) tai užsirašykite už visus metus! Dilgėlės kaštuoja 1 dol. metams (atskiras numeris 10c.) Adresas:

Dilgėlės, 412 Siegel str.,
Philadelphia, Pa.

\$100.00
ATLYGINIMO!

Valstijos Vyriausybė ir Sherifas Valstijos Sheboygan, Wisconsin, siulo atlyginimo Vieną Šimtą Dolerių už suteiktą žinią, per ką galėtų suareštuoti tulą Mike Razemas (arba Rašnas), kurio jieškoma už užmušimą vieno lietuvio mieste Sheboygan, Wisconsin. Rašnas yra apie 5 pėdų ir aštuonių colių augstas, sveria apie 160 svarų, turi tamsius plaukus ir akis ir ligų veidą. Jis yra lietuvys, dirbdavo anglyse ir dabar bene dirba arba Pennsylvania arba Ohio.

Rašyk arba telegrafuok pas **HENRY B. ZURHEIDE,**
Sheboygan, Wisconsin,

Pajieszkojimai.

Pajieszkau gero zeceriaus arba zecerės, gerai apsipažinusio (sios) ir su cylinder spaustuve. Meldžiu atsišaukti ant čia paduoto atrašo, draug statant savo išlygas.

Mr. B. Vytautas % Massaitis
122 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

Piknikas.

Plymouth, Pa. Draugystės šv. Juozupo, Subatoj 1-mą d. Rugsėjo, ant Sans Souci Park prasidės 8-tą valandą ryte. Graji puikiausia muzika. Užkvičiam visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius, taip ir iš visos apylinkės pasilinksminti. Užprašo *Komitetas*.

Balius!

Draugystė šv. Andriejaus New Britain, Conn. parange didelį balių, kuris atšibus 1 d. Rugsėjo (September) ant Turner svetainės, Arch gatvės. Todėl visus lietuvius ir lietuvaites vietinius ir aplinkinius užkvičiam ant to puikaus pasilinksmimo. Prasidės ant 7 val. vakare, ir trauksis iki 12-tai valandai naktį. Įžanga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Užprašo širdingai. *Komitetas*.

Dideliu greitumu.

Kompanija turi už miej nutiesti tiesioj elektrinę liniją tarp Chicago ir New York, užtikrinanti, kad į pusę laiko, kaip dar trukis eina, nueis. Karktizuojantis daiktas šiame laike; kiekvienas žmogus strioke lėkte leke, visai neatmindami kad tokios piktos lenktynės reikalauja daug pajėgų ir geriausiai daryta mašina neilgai tęsia eiti be aliejavimo. Mes šiame straipsnyje pasiulome Trinerio Amerikoniškąjį Elikysrą iš Kartausiaus Vyno, kuris apsaugos ir padaugis, stiprumą ir gyvybę per veikimą ant trynimo organų ir čystijimo kraujo. Žmonės išblyškę ir ligoti, neturinti apetito, energijos ir drąsos, silpni ir turinti trumpą atmintį, sukudę, nerviški ir netinkanti darbą turi naudoti Trinerio Amerikonišką Elikysrą iš Kartausiaus Vy-

no. Ir psgelbės jiems, išėmus užsiėsenėjusias kroniškas ligas. Viduriams nėra geresnės gyduolės ant svieto.

Joseph Triner, 709 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

HOTELIS Juozo Balytos,

Užlaiko visokios degtinės, vyno skanaus alučio, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugišką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir išsigert skanaus alučio, tai užsik pas **JUOZĄ BALYTĄ.**

276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Siuntejai

sviesto, surio, kiaušinių ir kitų tavorų, bus linksmi išgirsti apie naują freight ūjimą Lackawannos geležinkelio ant šių metų, specialiskai einantis greitai į New Yorką, Newarką ir t. t., kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gautojų.

Karai su ledais iš East Owego, siekenti miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ūjimas prasidėjo 22 May ir eina kas utarninkas ir ketvergus kas sanvaitė, ateinantis į rytinius miestus serodos ir pėtnyčios rytais. Specialiskas laikas paskirtas dėl siuntinėjimo, ir kožnas agentas priduos eikalaujantiems visas informacijas.

Whiskey

Morris Forst & Co.

Cor. Second Ave. & Smithfield str.
Pittsburg Pa.

Wines

Mes esame žinomi po visas šalis, kaip pardavėjai geriausios degtinės su prekia kaip kitur.

Mes apmokame kaštus prisiuntimo perkant nuo \$5.00 aukščiau, in rytus iki New York, ir vakarus iki Chicago. Tolesniem pirkėjam atleidžiam 10% ant perkamo sumos apsimokant patiems expresą ar freitą.

Kada reikalausite, siuskite kartu registravotoje gramatoje pinigų ar „Money Order“ ant vardo Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield str. Pittsburg, Pa.

Reikalaukite kvita prekių. Visose kalbose.

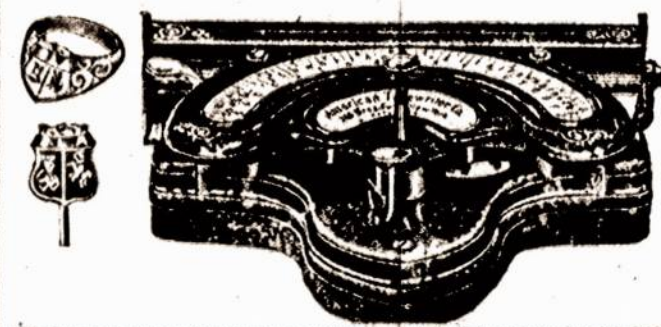
Morris Forst & Co.

Cor. Second Ave. & Smithfield st.

PITTSBURG, PA.

Siuovitz

Torkoly

NAUJAS ISZRADIMAS.

Szitas ŽIEDAS ir SPILKA į nektalą yra padaryti iš geriausio aukso, ir su lietuvizkais pavelsais: Žirgvalkiu, Szvento Kazimiero ir Did. Lietuvos Kunigaikščio Vytauto, tinkami nešioti kožnam vyrul. Tokį žiedą, kur niekas negalėtų padaryt nė už \$50, az parduodu už \$7.00, o spilką už \$2.00. Kožnas orderiuojantis žiedą turi su slaura

popierlute pamiernoti piršto storumą ir popierlute atsiųsti drauge su orderiu, o az žinosiu kokio didumo žiedą nusijeti. AMERICAN drukavojama maszinukė yra reikalinga kiekvienam žmogui; su ja galima drukuoti be jokio mokeslo greitai ir gražiai, taip pat kaip su maszinuke už \$100. American drukavojama maszinukė yra geriausia, vienu parduoda po \$1.00, o az parduosiu už \$8.00. Parduodu gražiausiu popieru dėl raszymo gomatų į tėvynę Lietuvą, su visokiais apskaitymais ir dainomis, tuzina už 25 ct., 5 tuzinai už \$1.00, tukstantis az \$7.00. Užlaikau puikiausių ir naujausio iszdarbio prusizkų armonikų kurių Amerikoje niekur negalima gauti. Pas mane galima gauti visokių tavorų, koktų k k bas nori, p i g i a u kaip kitur. Laikrodėlių, lenclugėlių, kompasų, kolczikų, spilkų, britvų, muzikalizskų instrumentų, monų knyga, visokių istorizskų knygų ir maldaknygių, i okių tik nori. Kas norėtų apturėti katalogą tegul prisiunczia už 4 ct. markę ir tolesingą adresę, o apturės didelį katalogą d y k a i.

KLEMENS WILKEVICH. 112 GRAND st. BROOKLYN, N. Y.